

INSULA
ANIMALELOR

A FOST COMITĂ
INSULĂ. INSULA E
MARE. (ACOLO) ER
ELEFANȚI, TIGRI,
LEI, ANTERE

LABORATOARE DE LITERAȚIE

METODE ȘI TEHNICI

DECEMBRIE 2021

Școli cu
scLipici

UN PROGRAM AL
FUNDAȚIEI NOI ORIZONTURI
REALIZAT CU SPRIJINUL
PEPCO ROMÂNIA
ȘI CONTRIBUȚIA INFINITEDU, OVIDIURO ȘI TEACH FOR ROMANIA

CUPRINS

CONȘTIENȚIZARE FONOLOGICĂ ȘI FONEMICĂ

JOCUL CU MARIONETE	3
CUTIILE ELKONIN	5
SUNETUL INIȚIAL	7
MONSTRULEȚUL MÂNCĂCIOS	8

DECODARE ȘI CORESPONDENȚĂ FONEM-GRAFEM

ABEL	10
BANCA DE CUVINTE	12
CUTIA CU LITERE	14
CONSTRUIREA CUVINTELOR	16
SCRIEREA ÎN COMUN	18

VOCABULAR

ARUNCĂ MINGEA	20
VOCABULARUL DESENAT	21
CUVINTE CÂNTATE	22
ALFABETAR	23
HARTA SEMANTICĂ	26
ATELIER DE Scriere - JURNAL	28

FLUENȚĂ

CITITUL REPETAT	29
CITIRE IMITATIVĂ	32
CUVINTE VIZUALE	34
CITIRE ÎN COR	35

COMPREHENSIVNE

AXA PRINCIPALELOR EVENIMENTE	36
CITIRE ȘI INTEROGARE	37
REPOVESTIRE CU IMAGINI	38
CARTE - CE ÎMI PLACE	39
HARTA CONCEPTUALĂ	40
ANALIZA PERCEPȚIILOR: CE VĂD? CE AUD? CE SIMT?	41
HARTA SPAȚIULUI IMAGINAR	44
HARTA TEXTULUI	45
INTEROGAREA AUTORULUI	47
REȚEAUA PERSONAJELOR	49
LECTURA COLABORATIVĂ	50
JURNAL CU DUBLĂ INTRARE	52
SINELG	53
RELAȚIA ÎNTREBARE-RĂSPUNS	55
ROL - AUDITORIU - FORMAT - TEMĂ	57
PRINTR-O MASCĂ - ATELIER DE Scriere	59
ACTIVITATEA DIRIJATĂ DE LECTURĂ.....	60

Introducere

Acest ghid cuprinde metode și activități de facilitare a învățării citit-scrisului, grupate pe cinci arii majore de dezvoltare a citirii urmărite cu precădere în clasele primare:

- conștientizare fonologică și fonemică
- decodare și corespondența fonem-grafem
- vocabular
- fluentă
- comprehensiune

Ghidul se adresează profesorilor de învățământ primar, mai ales celor care au în clasă o diversitate de copii din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare a literației. În astfel de contexte, se impune diferențierea activităților de învățare.

Ne adresăm, de asemenea, profesorilor care sprijină copiii cu rămăneri în urmă la citit-scris în condiții de „laborator de literație”. Pentru acești copii, în vederea realizării unui plan de dezvoltare personalizat cât mai bun, recomandăm parcurgerea tuturor metodelor și testarea lor, pe rând, pentru a interveni cât mai bine țintit în vederea accelerării dezvoltării competențelor de literație.

Pentru buna înțelegere a metodelor și activităților prezentate în acest ghid, recomandăm parcurgerea documentului „Țintește problema”, precum și parcurgerea cursului online cu acces liber „Toți copiii citesc”.

JOCUL CU MARIONETE

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Marionete
Obiecte

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent
- 1
- 4
- PP
- 2
- 5
- 0
- 3
- 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se prezintă materialele și obiectivul acestui joc. Este nevoie să confecționăm/ obținem două marionete pentru teatru de păpuși a căror gură va fi deschiderea dintre degetul mare și restul degetelor. Jocul urmărește să familiarizeze copiii cu silaba prin rostirea unei părți dintr-un cuvânt cu o singură deschidere a „gurii”/ mâinii acoperite cu marioneta. Profesorul demonstrează și copiii repetă până când înțeleg sarcina.

În timpul activității

Anunțăm copiii că urmează să ne jucăm cu marionetele și ne pregătim să fim păpușari iscusiți care știu arăta cum vorbesc păpușile. Pentru aceasta, este nevoie să învățăm despărțirea cuvintelor în silabe/ cât de des trebuie să deschidă gura o marionetă ca să rostească ceva. Pentru copil, acesta este un joc atractiv și dezvoltă o abilitate care poate fi fructificată ulterior într-un teatru de păpuși. El poate vizualiza deschiderea gurii marionetei exact pe silaba rostită. Este o metodă mai eficientă decât cea în care le cerem copiilor să-și țină mâna sub bărbie. Marioneta poate fi pipăită și deschiderea gurii ei poate fi văzută, în același timp.

După activitate

Funcție de vârsta copiilor, se sortează obiecte după numărul de silabe din cuvintele care le denumesc.

NOTE

Marionetele se pot confecționa din materiale textile vechi, combinate cu carton. Pregătirea lor este o activitate pe care o puteți lăsa în seama voluntarilor/ părinților sau puteți implica elevii la AVAP în pregătirea păpușilor.

SURSA

Scripcariu Marinela. Abordarea holistică a citit-scrisului (Lucrare de gradul I)

CUTIILE ELKONIN

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică Fluență
 Decodare Comprehensiune
 Vocabular

MOD DE LIVRARE

- Față în față
 Online
 Blended

RESURSE

Cutiile Elkonin,
monede/ jetoane/
pioni/ mașinuțe
(obiecte mici)

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent 1 4
 PP 2 5
 0 3 6

MOD DE LUCRU

- Individual
 Max 8
 Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Se poate porni de la imagini/cartonașe cu imagini pe care copiii să le numească și să alcătuiască oral propoziții. Apoi propoziția se desparte în cuvinte și ne oprim la cuvântul/cuvintele propuse pentru segmentare.

În timpul activității

Utilizarea cutiilor Elkonin este o activitate care își propune să dezvolte abilitatea elevului de a segmenta cuvintele în foneme. E nevoie pentru activitate de o serie de pătrate legate între ele pe orizontală, desenate pe o bucată de hârtie (așa-numitele cutii Elkonin). Numărul pătratelor va fi egal cu numărul fonemelor în cuvântul pe care elevul îl va segmenta. Se alege apoi jetoane sau alt fel de obiecte mici, de exemplu bomboane. Se alege un cuvânt scurt (2-4 foneme) și se utilizează o cutie Elkonin cu numărul corespunzător de pătrate. Se pronunță cuvântul în mod natural, apoi se rostește din nou fonem cu fonem. Când se pronunță fonemele, se așază pentru fiecare câte o monedă / bomboană într-o cutie de la stânga la dreapta. Copilul face și el ce a făcut profesorul folosind același cuvânt. Se repetă procesul până când copilul reușește să despartă cuvântul în foneme.

Se repetă activitatea cu un alt cuvânt. În funcție de cât de grea este activitatea pentru copil, se alege un cuvânt cu același număr de foneme sau cu numere diferite. Când copilul reușește să segmenteze cuvintele în foneme destul de bine, se folosesc litere în loc de monede sau bomboane.

Când așezarea literelor în cutia Elkonin este o activitate ușoară pentru copil, se renunță la pătrate și se plasează doar literele. În loc de foaia cu pătratele desenate, se poate folosi o pânză / suprafață cu buzunare.

După activitate

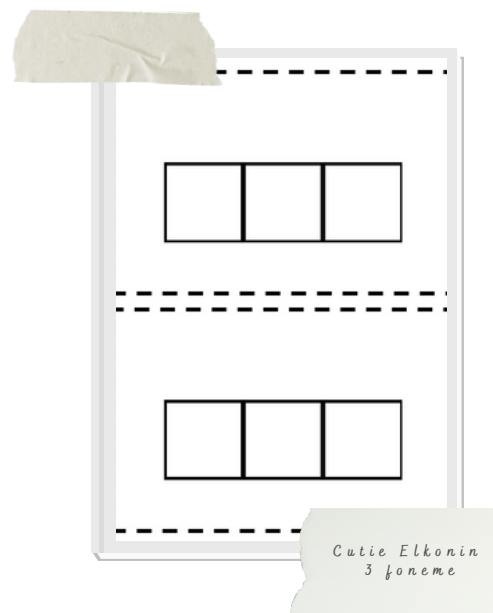
Funcție de vârstă, se poate folosi Banca de cuvinte: cuvintele segmentate, scrise pe cartonașe, se adaugă în Banca de cuvinte. Copiii exersează recunoașterea lor rapidă/ instantanee.

NOTE

Pregătirea recipientului personalizat pentru colectarea cuvintelor „în bancă” se realizează cu implicarea elevilor.

SURSĂ

Charles Temple, 2003, All Children Read

SUNETUL INIȚIAL

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

NIVEL DE LITERAȚIE

MOD DE LUCRU

- Emergent
- PP
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Se selectează sau compune o poezie/poveste cu scopul de a sublinia un anumit sunet. În acest sens, majoritatea cuvintelor trebuie să înceapă cu acel sunet.

În timpul activității

Se afișează textul astfel încât să fie vizibil pentru elevi. Se citește textul de către profesor, accentuându-se cuvintele pe care le țintim. Elevii sunt rugați să identifice cuvintele care încep cu același sunet. Ca formă de verificare, aceștia pot executa mișcări specifice atunci când aud un cuvânt care începe cu sunetul care se repetă.

După activitate

Elevii sunt încurajați să se gândească la propozițiile în care majoritatea cuvintelor încep cu același sunet.

NOTE

Exemplu de text: Omul oftă obosit oferindu-i olarului opt ouă.

SURSĂ

UNESCO, Teaching reading in primary school

MONSTRULEȚUL MÂNCĂCIOS

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluentă
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Carte ilustrată care conține text cu multe rime, Monstrulețul Mâncăcios, bilețele cu cuvintele care rimează

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent
- PP
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

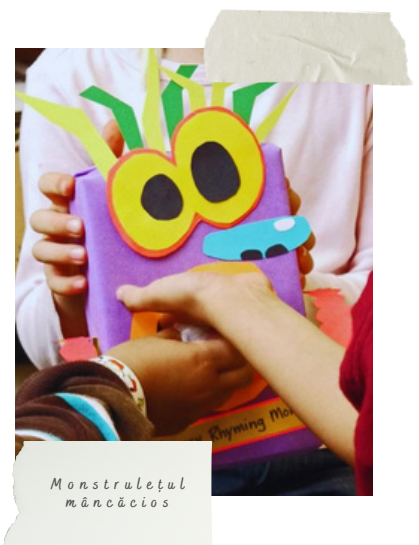
Înainte de activitate

Se pregătește o cutie decorată ca și cum ar fi un cap de monstru cu gura deschisă (vezi imaginea mai jos). Pentru a realiza Monstrulețul Mâncăcios, colaborați cu familia sau cu voluntari. Alegeți o poveste sau poezie cu multe rime (de exemplu, Apolodor, cărți de Julia Donaldson, dr. Seuss, poezii din cărți frumos ilustrate pentru copii etc.) Pregătiți bilețele / cartonașe pe care scrieți câte un cuvânt care are pereche cu care rimează, cu litere de tipar, în mai multe exemplare. Pregătiți și câteva cartonașe goale în caz că e nevoie să mai scrieți cuvinte/ perechi noi.

În timpul activității

Spuneți copiilor că Monstrulețul Mâncăcios e înfometat și dorește să mănânce rime din povestea sau poezia ascultată. Recitați fragmentele care rimează de mai multe ori pentru a facilita identificarea rimele.

Când copiii le identifică, vin la Monstruleț, iau bilețele cu cuvintele care rimează și le pun în gura Monstrulețului, după ce au rostit repetat cuvintele care rimează.

După activitate

La capătul zilei, recitiți-le copiilor meniul Monstrulețului, arătându-le biletele pe care ați scris cuvintele. Cereți-le lor să vină să scoată din „stomacul” monstrului bilete și să spună cuvântul / cuvintele care rimează cu cel de pe bilet. Puteți să le cereți și alte cuvinte decât cele din text

SURSĂ

Balanced Literacy Diet, https://www.oise.utoronto.ca/balancedliteracydiet/Recipe/00063/?fbclid=IwAR2bxoWuJZZeitYY_OC_-OpgHukmTj1ml83U3LUOxBx2hLGQgU8ZWWKGSKI

ABEL

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluentă
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

2 coli de flipchart
Marker
Foarfecă
Bandă de lipit

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☐ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Purtați o discuție despre o temă familiară sau citiți o poveste și discutați despre cele citite cu copiii.

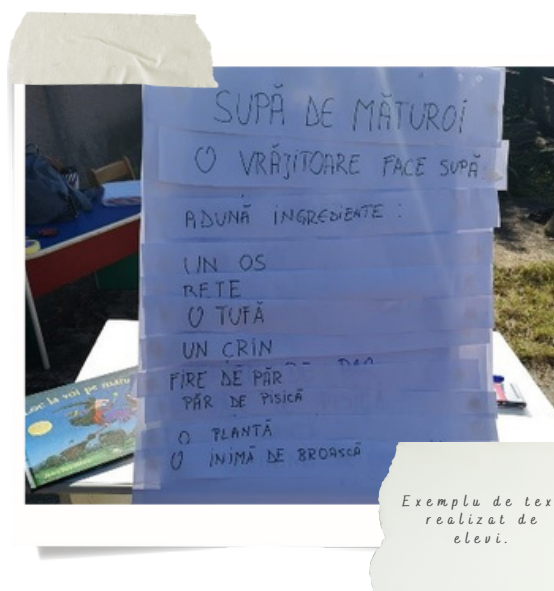
În timpul activității

Spuneți-le copiilor că veți construi împreună text/ poveste despre ceea ce ați discutat. Scrieți pe coală mare, cu litere de tipar (doar mari sau mari și mici, funcție de nivelul copiilor), ceea ce spun copiii. Scrieți suficient de mare încât să vadă fiecare copil, aerisit astfel încât fiecare literă, cuvânt și propoziție să se poată distinge clar. Începeți cu titlul (negociați-l cu copiii), întrebați copiii unde se scrie, cu ce literă începe, cum continuă etc. De fiecare dată când un copil a spus / propus o propoziție, învățătorul o notează (eventual o reformulează puțin dacă e prea lungă sau dacă vrea să includă un cuvânt mai special care a apărut în discuția precedentă), spunând ceea ce scrie, apoi citește propoziția și cere copiilor să repete indicând în parte fiecare cuvânt. La a doua propoziție dictată de copii, consemnată și repetată, cu fiecare cuvânt indicat în timpul citirii, se recitesc și propozițiile anterioare și se cere copiilor să repete ... și așa mai departe. Se construiește astfel un text de 5-7 propoziții cu cuvinte familiare copiilor.

Se realizează o copie exactă a textului (cuvintele să fie în același loc pe pagină). După ce s-a încheiat construirea și recitirea textului, în ziua următoare, un exemplar se decupează pe propozițiile componente. Se împart propozițiile copiilor și li se cere să plaseze exemplarul decupat pe textul inițial și să citească propoziția.

Pe acest text se poate lucra în decursul mai multor lecții, a unei săptămâni întregi. Propozițiile se decupează pe cuvinte, apoi se reconstituie. Cuvintele se pot decupa pe mai departe pe silabe sau direct pe litere, exersându-se încontinuu citirea cuvintelor/recunoașterea literelor, identificarea lor independent de cuvânt/propoziție, segmentarea fonemică etc.

Textul inițial rămâne afișat cel puțin o săptămână până se lucrează pe el pentru ca elevii să se poată ghida după textul întreg atunci când reconstituie propoziții/ cuvinte.

Pentru fluentă, se poate recurge la diverse forme de citire – de ex. se citesc doar propozițiile/ cuvintele care includ o anumită literă/sunet, se citește fiecare a doua propoziție în gând, se citește în perechi, în lanț, ecou șamd.

După activitate

Textul construit se poate ilustra și transforma într-o carte (uriașă). Elevilor li se poate solicita să transcrie de mână textul.

NOTE

Pentru declanșarea discuțiilor este recomandabil să se citească o carte ilustrată frumoasă, activitate care în sine este menită să le stârnească pofta de „literație” copiilor.

Este important ca învățătorul să ajute copiii să construiască un text potrivit nivelului lor de citire. De exemplu, se vor evita cuvintele foarte lungi înlocuindu-se cu unele mai simple. La fel, în loc de propoziții mai complexe este preferabil să se repete unele părți dintr-o anumită propoziție.

Propozițiile să nu depășească 5 cuvinte.

Voluntarul poate exersa cititul repetat cu copiii individual sau în perechi. De regulă, construirea textului pe baza celor dictate de copii este sarcina învățătorului. Este important ca textul rezultat să fie simplu, dar nu simplist.

SURSĂ

Gunning,T (2002) Creating Literacy Instruction for All Children

BANCA DE CUVINTE

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică Fluență
- Decodare Comprehensiune
- Vocabular

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Cartonașe de cca
2-3 cmX10-12 cm, un
borcan cu capac de
800 ml /o cutiuță de
carton, alt recipient

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☒ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Pregătirea unui recipient (borcan, cutiuță, plic rezistent) în care se vor aduna bilețele (preferabil din carton) pe care s-au scris cuvinte individuale. Citirea unui text (ficțiune sau non-ficțiune) din care copilul alege un număr de 1-5 cuvinte noi sau „grele” pe care își propune să le învețe/ rețină/ includă în vocabularul instantaneu. Cuvintele noi pot fi extrase dintr-un text construit cu copiii (ex. ABEL).

În timpul activității

Copilul exersează recunoașterea cuvintelor și, când toate sunt recunoscute instantaneu și când a reținut sensul cuvântului, copilul pune bilețelele cu aceste cuvinte în „bancă”. Se vor insera în bancă doar acele cuvinte care sunt recunoscute repetat. După fiecare nouă adăugare a unui set de cuvinte în „bancă”, se verifică recunoașterea instantanee a cuvintelor pe bilețelele adăugate mai devreme. Profesorul poate extrage oricând bilete la întâmplare și poate verifica dacă elevul și le mai amintește. Dacă nu și le amintește, biletele se scot până când sunt recunoscute instantaneu. Aceste cuvinte se exersează.

După activitate

Cuvintele din bancă se pot grupa după litera cu care încep, după numărul de litere, numărul de foneme sau silabe, după faptul că includ o anumită literă în poziție intermediară sau finală etc. Se pot folosi cuvintele ca elemente esențiale pentru a construi o propoziție sau un text scurt.

 NOTE

Pregătirea recipientului personalizat pentru colectarea cuvintelor „în bancă” este recomandabil să se facă împreună cu copilul.

 SURSA

http://video.elearning.ubbcluj.ro/?page_id=1991 / Bear, D. et al (2020). Words Their Way® Word Study for Phonics, Vocabulary, and Spelling Instruction

CUTIA CU LITERE

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Cutie sau alt recipient în care încap mai multe litere preferabil din lemn, pâslă, plastic, carton, coală mare de hârtie

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☒ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Pregățiți o cutie în care se pun litere în mod ideal din lemn, plastic etc.

În timpul activității

Se alege o temă, de exemplu: cumpărături, animale, fructe, nume de persoane și altele.

Elevii vin pe rând și scot din cutie o literă, spun un cuvânt care începe cu acea literă și se potrivește temei. De exemplu: La cumpărături. Spunem copiilor că vom face o listă de cumpărături și pentru asta mă folosesc de literele din cutie. Copilul scoate litera și spune un cuvânt care începe cu acea literă.

Dacă un copil nu recunoaște litera, pronunțăm sunetul și îi cerem să găsească un cuvânt care începe cu acel sunet.

Profesorul scrie cuvintele spuse de copii (cu tipul de litere funcție de nivelul copiilor) pe o coală mare de hârtie. Dacă unii elevi știu deja să scrie, profesorul poate cere acelor elevi să scrie pe coala de hârtie cuvintele găsite, spunând pe litere ceea ce scrie.

După activitate

Aceste cuvinte se vor folosi într-o activitate ulterioară pentru a exersa citirea/ recunoașterea rapidă a cuvintelor. Copiii pot ilustra cuvintele, iar desenele și cuvintele alăturate se expun în clasă pentru a fi citite repetat.

Această activitate de citire globală este, în esență, una de etichetare.

 NOTE

Pregătirea cutiei cu litere se poate face în colaborare cu părinții sau cu voluntari. Cutia cu litere este recomandabil să fie lăsată la îndemâna copiilor pentru a se putea juca cu ele și independent de profesor. Se pot folosi la început doar literele mari, iar pe măsură ce copiii avansează, se pot introduce și literele mici.

CONSTRUIREA CUVINTELOR

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică Fluență
 Decodare Comprehensiune
 Vocabular

MOD DE LIVRARE

- Față în față
 Online
 Blended

RESURSE

Cartonașe sau piese mici de lemn/ plastic (tip Scrabble) cu mai multe exemplare din literele țintă; cartonaș cu cuvintele țintă

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent 1 4
 PP 2 5
 0 3 6

MOD DE LUCRU

- Individual
 Max 8
 Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Citim împreună cu elevii un text întreg (poveste, text informativ). Textul poate fi unul care s-a construit anterior cu copiii sau se poate folosi un text pe care l-am citit anterior copiilor. Scoatem din acest text 4-6 cuvinte frecvente, cu o structură simplă (3-4 litere) care, prin adăugare sau substituție de litere, conduc la alte cuvinte ce pot fi citite la fel de ușor. Cuvintele acestea ar putea ajunge în banca de cuvinte. Scriem pe cartonașe aceste cuvinte.

În timpul activității

Pregătim seturi de litere care apar în cuvintele țintă și alte 2-3 litere cunoscute de copii. Grupăm seturile de litere pe vocale și consoane, fără să folosim neapărat noțiunile acestea în comunicarea cu copiii.

Începem cu unul dintre cuvintele extrase din text, arătând copiilor cartonașul pe care am scris cuvântul. Cerem unui copil să construiască acel cuvânt folosind literele din set și să-l citească. Apoi se înlocuiesc unele litere, de preferință cele inițiale, pentru a construi un cuvânt nou. Copilul citește cuvântul. Pentru un copil lipsit de experiență, atât ar fi destul pentru o primă sesiune.

După activitate

La o sesiune mai avansată, se înlocuiește elementul final sau se adaugă litere pentru a obține noi cuvinte. La final, cuvintele exersate se pot adăuga în banca de cuvinte.

 NOTE

Pregătirea setului de litere (3-5 exemplare din fiecare literă) poate fi realizată cu implicarea familiei sau a voluntarilor. Se recomandă confecționarea unor seturi care să fie durabile, care să poată fi clădite unele peste altele (ca piesele de Scrabble sau Remy).

SCRIEREA ÎN COMUN

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluentă
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Foi mari
Markere

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☐ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Folosim o carte cu ilustrații sau o imagine, o ghicitoare sau poezie pe baza căreia purtăm discuții ca să stimulăm interesul copiilor.

În timpul activității

Scrierea în comun este o activitate prin care învățătorul arată, scriind în văzul copiilor, felul în care cuvintele se împart în sunete și se scriu cu litere, implicând copiii în activitate.

După ce citesc o poveste sau discută despre o temă interesantă, învățătorul adună copiii în jurul unui flipchart sau la tablă și le cere să îl ajute să scrie despre eveniment. Prima dată cad de acord asupra unei propoziții scurte pe care vor s-o scrie. De exemplu: „Un pompier a venit la școală.” Copiii spun propoziția de mai multe ori pentru ca fiecare să conștientizeze cuvintele. Apoi învățătorul spune: „Acum vom scrie primul cuvânt, Un. Cine ne poate spune ce litere trebuie să scriem? Un copil spune literele U, N. Învățătorul scrie încet pe hârtie / tablă. Apoi spune: „Am scris Un. Acum care este următorul cuvânt pe care vrem să-l scriem? Da, așa este, „pompier”. Este un alt cuvânt, așa că voi lăsa spațiu între Un și prima literă a acestui cuvânt. (Învățătorul își pune degetul după Un ca să demonstreze spațiul). Care este primul sunet pe care îl auzim în „pompier”? Da, este /p/. Ce literă vom folosi pentru a scrie asta? Da, litera p. Cine poate să scrie litera acesta pe tablă?”

După activitate

Fluența poate fi dezvoltată prin citirea repetată a propoziției/ textului scurt scris. Se poate citi repetat în cor, în lanț, în perechi, ecou etc. Această activitate se poate extinde în ceea ce s-a descris la ABEL.

NOTE

Citirea repetată a aceluiași text conduce nu doar la îmbunătățirea vitezei și acurateții citirii acelui text, dar fluența mai bună se transferă și la alte texte la prima vedere.

SURSA

https://www.readingrockets.org/strategies/timed_repeated_readings

ARUNCĂ MINGEA

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☐ Comprehensiune
☒ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☐ Online
☐ Blended

RESURSE

Minge

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☐ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește sau se ascultă povestea zilei, din care se extrag cuvintele noi.

În timpul activității

Aceasta este o activitate de grup. Copiii strigă un cuvânt nou și se aruncă mingea. Echipa care primește mingea va încerca să definească termenul folosind una din cerințe:

- Definește termenul
- Dă un exemplu (folosire în context)
- Găsește sinonime
- Găsește antonime
- Găsește rime
- Folosește sufixe și prefixe

Mingea este aruncată altei echipe care va încerca să răspundă la o altă cerință.

Echipele continuă cu alți termeni până profesorul oprește jocul.

După activitate

Se realizează integrarea noului vocabular în propoziții scrise. Este recomandabil să folosim texte de citit în care se găsesc sinonimele / antonimele cuvintelor exersate.

SURSĂ

Ben Taylor. Vocabulary: Making it memorable, Kagan Publishing, 2012

VOCABULARUL DESENAT

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Hârtie pentru desenat, creion/ creioane colorate, instrument de scris

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent
- PP
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește sau se ascultă povestea zilei, din care se extrag cuvintele noi.

În timpul activității

Aceasta este o activitate de grup. Prezentați termenii/cuvintele noi. Fiecare grupă va fi responsabilă de ilustrarea unui termen. Se reprezintă simbolic cuvântul și, cu elevii care pot scrie, ca la benzile desenate, se scriu în bule propoziții.

Apoi grupul delegă un membru și „galeria” de cuvinte ilustrate se plimbă: delegatul din fiecare grupă se plimbă prin clasă cu Vocabularul desenat al grupei și încearcă să obțină cât mai multe puncte/aprecieri de la celelalte grupe. Punctele se obțin doar dacă desenul este sugestiv pentru termenul reprezentat.

După activitate

Se realizează integrarea noului vocabular în propoziții scrise. Desenele se pot expune pentru a avea la vedere forma scrisă a cuvântului țintă și ilustrarea relevantă pentru un timp.

SURSĂ

Ben Taylor. Vocabulary: Making it memorable, Kagan Publishing, 2012

CUVINTE CÂNTATE

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Caiet, creion

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește sau se ascultă povestea zilei, din care se extrag cuvintele noi.

În timpul activității

Aceasta este o activitate de grup.

Atribuiți câte un cuvânt fiecărei echipe. Folosind brainstormingul, copiii caută să facă asocieri de cuvinte sau fraze cu termenul dat. Echipa compune un cântec ritmat, subliniind cuvintele importante asociate cu termenul dat. Folosindu-se de bătați ritmate, echipa va intona cântecul în fața clasei.

După activitate

Se realizează integrarea noului vocabular în propoziții / texte compuse de elevi. Cântecele reușite se pot învăța de către fiecare copil din clasă la lecțiile de muzică.

SURSĂ

Ben Taylor. Vocabulary: Making it memorable, Kagan Publishing, 2012

ALFABETAR

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☒ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Fișa 1

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☐ Individual
☐ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Activitatea poate fi desfășurată înainte sau după citirea textului pentru stimularea gândirii și discutării ideilor/cuvintelor esențiale din text.

În timpul activității

Elevii lucrează în perechi sau grupuri de cel mult patru membri și primesc un exemplar cu povestea citită și o Fișă Alfabetar (vezi mai jos).

La primele utilizări ale strategiei, elevii primesc sprijin pentru a identifica acele cuvinte care vor fi scrise sub literele corespunzătoare din alfabetar.

Pentru început, grupul are de găsit nu mai mult de cinci-șase cuvinte, iar treptat numărul crește, dar nu depășește 10-15. Copiii sunt antrenați în formularea de întrebări sau deducerea sensului cuvintelor noi sau explicarea unui termen nou sau a unei idei din text. La finalul activității fiecare grup împărtășește cu restul clasei ideile discutate.

Exemplu de fișă (Alfabetar) la povestea „Rățușca cea urâtă”.

A Ă	B Boare – vânt slab, un pic de vânt	C Cloci – stă pe ouă Mama rață mai cloci	D Dărăpănată – Coliba era urâtă și neîngrijită
E Eleșteu – un lac mic	F Fâlfâiau - dădeau din aripi	G Gâfâia – se auzea când trăgea aer în piept	H
I Î	J	K	L Lebăda
M Măcăni – face „mac-mac”	N	O Ogradă – curte Rațele sălbatice arătau altfel decât cele din ogradă.	P Pocită - urâtă
Q	R	S S Șupraviețuit – nu a murit	T T , Trestii - plante care cresc în bălți și la malul apei.
U	V W	X Y	Z

După activitate

Vocabular desenat: se aleg câteva cuvinte, se desenează un simbol potrivit cuvântului și se notează explicația cuvântului și / sau se include cuvântul în context.

❖❖ FIŞA 1

A
Ă

B

C

D

E

F

G

H

I
Î

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S
Ș

T
Ț

U

V
W

X
Y

Z

HARTA SEMANTICĂ

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☒ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Caiet, creion

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se alege un text pe care elevii îl pot citi în prealabil. Criteriile de alegere a textul:

- Să respecte numărul de cuvinte corespunzător nivelului de instruire
- Să conțină cuvinte noi, pe care ne așteptăm ca elevii să nu le cunoască sau să nu cunoască un anumit sens al lor

În timpul activității

Se alege un cuvânt cheie, de la care vor porni categorii și subcategorii. Cuvântul va avea legătură cu tema lecției. De ex: apa. Categoriile pot fi: tipuri de apă, ce trăiește în apă, ce putem face cu apa, cum putem să o descriem. Pe măsură ce elevii citesc/recitesc textul, ei pot adăuga categorii sau subcategorii noi. Ne așteptăm să deducă din context sensul unor cuvinte noi. Profesorul poate adăuga și el cuvinte în una dintre categorii, iar elevii să le descopere sensul.

După activitate

Elevii își pot nota cuvintele noi pe care le-au descoperit și le pot include în Banca de cuvinte. Le pot grupa în categorii: cuvinte descoperite de mine, cuvinte care îmi plac foarte mult, cuvinte care denotă concepte pe care vreau să le explorez.

NOTE

Dezvoltarea vocabularului nu se rezumă doar la învățarea unor cuvinte noi într-o perioadă scurtă de timp. Un exemplu poate fi implicarea elevilor în activități în care să interacționeze cu texte variate, din care să extragă cuvinte necunoscute și să le deducă sensul din context. Dincolo de memorarea cuvintelor noi și a înțelesurilor acestora, putem oferi ocazii în care elevii să devină interesați de cuvinte și motivați să-și lărgescă vocabularul.

SURSA

UNESCO, Teaching reading in primary school

ATELIER DE SCRIERE - JURNAL

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluentă
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Jurnal, obiecte relevante (de exemplu, piatră)

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent
- PP
- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

Descrierea activității

Înainte de activitate

Discuție de explorare a ideii de a observa lumea înconjurătoare. Citirea unui text legat de temă.

În timpul activității

Se încurajează notarea ideilor/ observațiilor într-un jurnal:

Ai reușit să atingi puful de pădărie, să-l suflă în aer și să observi cum plutesc semințele spre înălțimi? Ai auzit orăcăitul broaștelor seara la apus? Ai mirosit vreodată o căpșună să simți aroma plăcută de vară? Dacă ai reușit să te folosești de văz, de auz, de miros, de gust, de pipăit, înseamnă că ai încercat să observi lumea cu toate simțurile. Poți ține un jurnal în care să notezi cele mai mici detalii observate de tine. Poți să scrii și să desenezi în jurnal. Vei fi asemeni unui om de știință care analizează toate detaliile. Îți propun să începi cu analiza atentă a unei pietre. Folosește toate cele patru simțuri și scrie despre ce observi. Desenează-o.

Această ocazie se poate folosi pentru îmbogățirea sau exersarea vocabularului referitor la diverse nuanțe de culori, texturi, modele etc. Se pot exersa, de asemenea, exprimări interesante: piatră cu aromă de pârâu cristalin, cu rotunjimi de deal domol, cu dor de stânca-mamă, cu ecou de tunet, cu ambiții de statuie etc. Profesorul lucrează câteva modele cu copiii. Se poate ține un jurnal al clasei în care copiii și profesorii să noteze zilnic.

După activitate

Joc: Prietenul de piatră

Toți copiii aleg câte o piatră, o observă cu atenție, apoi se amestecă toate pietrele și fiecare încearcă să o găsească pe a sa. În final fiecare își prezintă piatra printr-o scurtă descriere.

Sursa: Joann Portalupi, Ralph Fletcher, Craft Lesson

CITITUL REPETAT

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☒ Fluentă
☐ Decodare	☐ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☐ Blended

RESURSE

- Text la prima vedere
- Fișa 1
- Cronometru (telefon cu această funcție)

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☐ Max 8
☐ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Alegeți un text cu numărul de cuvinte cunoscut, cel puțin la nivelul de instruire al copilului (aici copilul va cunoaște între 90-95% dintre cuvinte). Acest text ar trebui să fie interesant și cu sens, dar nu prea ușor predictibil (ocoliți textele care au multe repetiții). Pregătiți un grafic de tipul celui din Fișa 1.

În timpul activității

Cronometrați cât timp îi ia copilului să citească textul la prima vedere, calculați-i viteza de citire scăzând din numărul de cuvinte citite pe cele greșite și cereți-i să marcheze în grafic (să coloreze dreptunghiul potrivit de pe coloana Prima citire). Cereți-i să citească a doua oară șamd și urmați același demers: calculați viteza și cereți-i să marcheze celula corespunzătoare. Veți observa împreună cu copilul cum crește viteza de citire cu fiecare recitare.

Alternativ, porniți cronometrul și opriți-l când a trecut un minut. Opriți copilul din citire și numărați câte cuvinte a citit corect în minutul respectiv. Reluați textul de la început, cronometrați un minut, numărați cuvintele citite corect șamd.

După activitate

Colectați graficele individuale (datate) pentru mai multe texte citite repetat și discutați cu copilul cum a evoluat viteza sa de citire în timp.

NOTE

Activitatea se poate realiza și cu mai mulți copii, cu ajustările necesare pentru a cronometra corect și a verifica la fiecare elev corectitudinea citirii.

SURSA

Charles Temple, 2003, All Children Read

 FIȘA 1

Numele elevului: _____

Textul: _____

136-140						
131-135						
126-130						
121-125						
116-120						
111-115						
106-110						
101-105						
96-100						
91-95						
86-90						
81-85						
76-80						
71-75						
66-70						
61-65						
56-60						
51-55						
46-50						
41-45						
36-40						
31-35						
Viteza de citire (în cuvinte pe minut)	Prima citire	A doua citire	A treia citire	A patra citire	A cincea citire	A șasea citire

CITIRE IMITATIVĂ

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☒ Fluență
☐ Decodare	☐ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Înregistrare audio și video (cu arătarea textului citit și a ilustrațiilor)

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☐ PP	☒ 2	☐ 5
☐ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☐ Max 8
☐ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Ajutați elevul să aleagă o carte la nivelul său de instruire, oferindu-i mai multe alternative (vedeți [Cărți cu scLipici](#)). Începeți printr-o scurtă discuție despre tema cărții. De exemplu, dacă alegeți [Acela nu e Thabi! Acela e un hipopotam!](#), întrebați elevul dacă are frați sau vecini cu care se joacă și cereți-i să vă descrie cum/ ce se joacă împreună. Verificați dacă elevul înțelege cuvântul „hipopotam”. Apoi anunțați că veți citi o scurtă poveste despre cum se joacă doi copii și veți exersa cititul acestui text până sună natural.

În timpul activității

Prima dată, ascultați înregistrarea fără a-i cere copilului să facă altceva decât să urmărească atent textul și să asculte cititorul. După aceasta, puteți cere să vă spună ce i-a plăcut sau i s-a părut interesant în poveste.

La a doua urmărire, opriți înregistrarea după fiecare pagină (excepție prima pagină de titlu, unde se citește și numele autorilor) și cereți copilului să repete/ citească așa cum a auzit cititorul.

La a treia ascultare, cereți copilului să citească alături de cititor (dând sonorul mai încet, dar fără să-l opriți de tot.)

La următoarea încercare, puteți alterna citirea astfel încât o pagină să fie citită de copil, iar următoarea să fie vocea înregistrată.

Mai apoi, opriți sonorul și lăsați să ruleze doar înregistrarea video. Cereți copilului să citească singur în ritmul în care se succed paginile arătate în video. Opriți înregistrarea dacă elevul e mult în urmă și oferiți-i suficient timp să citească prima dată în ritmul propriu. Repetați această etapă până când ritmul său ajunge la ritmul citirii din înregistrare.

După activitate

Se pot include în banca de cuvinte acele cuvinte pe care elevul acum a învățat să le citească/recunoască instantaneu. Posibile cuvinte: hipopotam, înoată, piscină, vecin, gădilă. Realizați bilețele cu aceste cuvinte și exersați recunoașterea lor instantanee. Alternativ, indicați înregistrările Banca de cuvinte aferente cărților de nivel 1 și 2 de pe [Cărți cu scLipici](#).

NOTE

Fluența citirii presupune cititul în ritmul natural al vorbirii, corect și expresiv. Pentru a citi fluent, copiii au nevoie de exercițiu. Este important să oferim sprijin pentru exersarea independentă a cititului. De aceea, cărțile cu care elevul își poate dezvolta fluența este util să existe și în format audio-video. Spre deosebire de clasă, unde elevul ar trebui să citească în auzul colegilor (știind că citirea lui nu sună la fel de bine ca a altora), aici el are mai multă intimitate, iar cititorul „model” este practic o voce. Cu ajutorul înregistrării, citirea repetată poate fi exersată independent, dacă elevul are acces la Internet sau la echipament pe care se poate descărca înregistrarea. Astfel, transmitem mesajul că exersarea cititului nu este neapărat funcție de prezența unui cititor mai avansat.

CUVINTE VIZUALE

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică Fluentă
 Decodare Comprehensiune
 Vocabular

MOD DE LIVRARE

- Față în față
 Online
 Blended

RESURSE

Text care să conțină un cuvânt sau niște cuvinte pe care elevii să le recunoască cu ușurință.

NIVEL DE LITERAȚIE

- Emergent 1 4
 PP 2 5
 0 3 6

MOD DE LUCRU

- Individual
 Max 8
 Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)
[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Se selectează un text care să conțină un cuvânt sau niște cuvinte pe care elevii să le recunoască cu ușurință/ instantaneu deoarece acestea se repetă sau deoarece au fost exersate în prealabil.

În timpul activității

1. Se afișează textul astfel încât să fie vizibil pentru elevi. Profesorul citește propoziția care conține cuvântul vizat. Elevii/ Un elev citește repetând după profesor.
2. Profesorul citește propoziția cu voce tare, cerându-le elevilor / unui elev să completeze acolo unde apare cuvântul urmărit prin activitate.
3. Elevul citește propoziția fără profesor.
4. Elevii scriu o nouă propoziție care să conțină cuvântul vizat.
5. Profesorul selectează sau construiește un text în care cuvântul vizat să se repete și continuă exersarea cititului împreună cu elevul/ elevii.

După activitate

Elevii care acum au învățat cuvinte noi pe care le recunosc instantaneu pot adăuga aceste cuvinte în banca lor.

NOTE

Elevii au nevoie de un număr de cuvinte pe care să le recunoască instantaneu. Recomandarea este ca aceste cuvinte să nu fie achiziționate în mod izolat, ci din structuri mai ample (propoziții, fraze, scurte povești).

SURSĂ

CITIRE ÎN COR

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☒ Fluență
☐ Decodare	☐ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Texte potrivite pentru citirea în cor

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☒ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Pregățiți fișe pentru fiecare copil cu poezii ritmate, potrivite pentru citirea în cor.

În timpul activității

Citirea în cor a unei poezii este o modalitate naturală de a exersa citirea repetată pentru dezvoltarea fluenței. Poeziile sunt menite să fie citite / recitate cu voce tare. Cititul poeziilor în cor poate fi distractiv pentru că elevii vor explora potențialul dramatic al poeziei și al vocilor lor proprii.

Scopul pentru care cerem tuturor copiilor să citească în cor este pentru a le menține vocile animate, nu tărgănite. Copiii pot citi alternând volumul vocii (mai tare, mai încet), modulându-și vocea (mai groasă, mai subțire), alternând ritmul (mai alert, mai lent), însoțind citirea de bătăi din palme, cu creionul pe masă, la toabă și altele.

Copiii vor învăța să se concentreze pe sunete și pe ritm dacă sunt provocați să citească astfel încât poezia să sune plăcut, interesant.

Multe poezii pot fi împărțite între două voci. Ideea aici este ca cititorii să mențină ritmul. Perechi de copii pot exersa poezia și alternarea rolurilor până când o pot recita lin împreună. Poate că va fi nevoie să bateți ritmul pentru ei când vor citi prima dată. Efectul dramatic își va spune cuvântul.

AXA PRINCIPALELOR EVENIMENTE

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Text narativ
Caiet

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☒ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul cursiv, cu intonație (de mai multe ori, sub mai multe forme, pentru o cât mai bună fluență).

În timpul activității

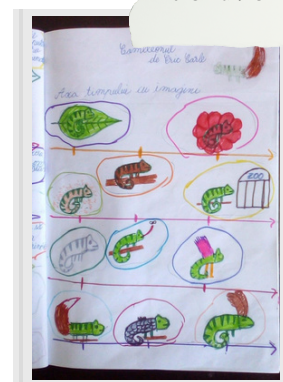
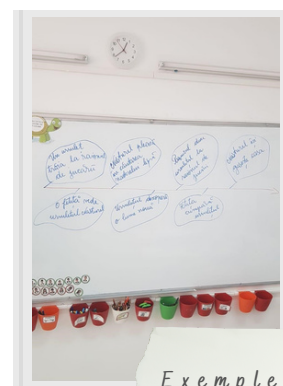
Elevii recitesc textul independent și pun semne cu creionul în dreptul anumitor pasaje care arată momentele acțiunii. Pot chiar numera (fără a face neapărat o împărțire pe fragmente). Apoi, pe o axă orizontală vor ordona evenimentele – pot folosi cuvinte cheie, titluri, propoziții simple sau dezvoltate, dar și simboluri vizuale.

După activitate

Produsul rezultat poate fi punctul de plecare în orele următoare pentru repovestire orală sau în scris.

SURSĂ

Provocarea lecturii, Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris, EDP 2013.

CITIRE ȘI INTEROGARE

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Flipchart cu trei coloane: întrebări de vocabular, întrebări de rememorare, întrebări de deducție

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se exersează identificarea a trei tipuri de întrebări (întrebări de vocabular, întrebări de rememorare, întrebări de deducție) prin oferirea de multiple exemple. Întrebările puse de copii sunt scrise pe post-it-uri și lipite în coloanele potrivite din tabel.

În timpul activității

Se citește textul pe fragmente. Se citește întreg paragraful sau de la un subtitlu la altul. În timp ce elevii citesc, notează termenii cheie pe marginea textului. Folosind termenii cheie ca ajutor, se recapitulează materialul citit formulând întrebări: de rememorare, de vocabular și de deducție. Se scriu întrebările elevilor pe post-it-uri. Se caută răspunsurile, care se notează pe cealaltă față a hârtiei/ bilețelului.

După ce elevii au avut circa 20 minute pentru această activitate, vor spune care sunt termenii pe care i-au notat, ce întrebări au formulat și ce răspunsuri au primit.

După activitate

Aceste întrebări se pot folosi ca ghid pentru înțelegerea textului.

NOTE

Se lucrează cu noțiunea de termeni-cheie.

SURSĂ

Charles Temple, 2003, All Children Read

REPOVESTIRE CU IMAGINI

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☐ Online
☐ Blended

RESURSE

Carte cu ilustrații
(Ursule brun, ursule
brun tu ce vezi?,
Omida cea flămândă)

NIVEL DE LITERAȚIE

☒ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☒ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul cursiv, cu intonație (de mai multe ori, pentru o cât mai bună fluență).

În timpul activității

Copilul primește cartolete sau imagini pe care le așază în ordinea din carte: urs, pasăre, rață etc. Dacă nu-și amintește ce urmează, poate redeschide cartea. La final verifică cu ajutorul cărții dacă a rezolvat corect sarcina de lucru.

După activitate

Produsul rezultat poate fi fotografiat pentru a fi adăugat în portofoliul copilului, iar apoi imaginile pot fi grupate după alte criterii: mediul de viață, hrană.

CARTE - CE ÎMI PLACE?

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☐ Online
☐ Blended

RESURSE

5 coli capsate pentru fiecare copil/ elev

NIVEL DE LITERAȚIE

☒ Emergent	☒ 1	☐ 4
☒ PP	☒ 2	☐ 5
☒ 0	☐ 3	☐ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Discutăm cu copiii despre ce le place: oameni, acțiuni, obiecte și le propunem să realizeze fiecare o carte. Le prezentăm structura unei cărți și elementele specifice copertilor și paginilor.

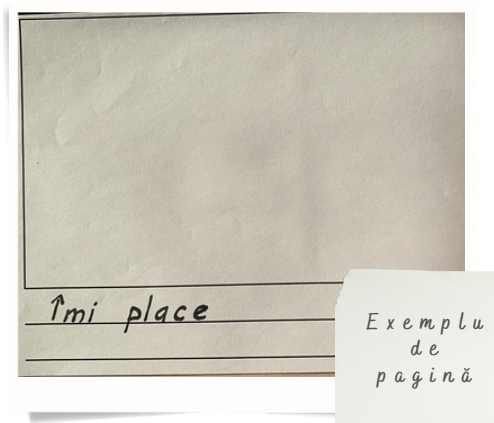
În timpul activității

Pe copertă le indicăm titlul deja scris: Ce îmi place? și le recomandăm să își scrie prenumele sau prima literă a prenumelui și să ilustreze coperta.

Ulterior le prezentăm paginile unde vor continua să ilustreze ce le place. Pe fiecare pagină este scrisă propoziția *Îmi place* pe care copiii o vor completa cu un desen. Treceți pe la fiecare copil și completați și cu cuvinte minim o propoziție. Coperta finală o face fiecare copil cum vrea.

După activitate

Citiți împreună cu copiii câteva cărți realizate de ei. A doua zi puteți relua proiectul și să îi rugați să mai adauge detalii pe fiecare pagină. Continuați să citiți până când fiecare copil are oportunitatea să își prezinte cartea.

HARTĂ CONCEPTUALĂ

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Textul ce urmează a fi citit, caiet sau coală albă, creioane colorate, pixuri, cariocă, liniare etc.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☐ Max 8
☐ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul împreună cu profesorul.

În timpul activității

Elevii au ca sarcină să recitească în mod independent textul și să realizeze un organizator grafic prin care să sintetizeze caracteristicile principale ale conceptului nou învățat. Se vor folosi: cuvinte, simboluri vizuale, numere, culori și se va respecta o logică a asocierilor, a listărilor, un ritm vizual, dimensiuni variate, pattern-uri etc.

NOTE

Activitatea urmărește să ofere o alternativă la realizarea de conspecte la istorie, științe, geografie etc., care nu facilitează neapărat înțelegerea relațiilor dintre idei/informații.

SURSĂ

Hărți mentale, Tony Buzan, Barry Buzan, Editura Curtea Veche 2006

Exemplu de hartă conceptuală

ANALIZA PERCEPȚIILOR: CE VĂD? CE AUD? CE SIMT?

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☒ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Copie a textului pentru fiecare elev, caiet de notițe sau fișă de lucru (vezi Fișa 1)

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se alege un text predominant descriptiv sau cu câteva pasaje descriptive. Lectura textului se realizează ghidat de către profesor, pe fragmente. Pasajul descriptiv se parcurge după cum se prezintă mai jos.

În timpul activității

Pentru a veni în sprijinul elevilor ca aceștia să perceapă cât mai clar pasajul descriptiv, profesorul pregătește un tabel precum cel din anexă (sau cere elevilor să realizeze un tabel cu trei coloane în caiet și să marcheze coloanele precum în Anexă). Apoi demonstrează elevilor cum să-l completeze, recitind textul atent, separând simțurile: văzul, auzul și tactilul/olfactivul. Această activitate se bazează pe faptul că e nevoie ca în mintea cititorului (atent) să se creeze o imagine pe baza lecturii textului, imagine care se construiește parțial din cele comunicate de autor, dar parțial din cele „văzute” sau „auzite” sau „simțite” de către cititor, care umple golurile lăsate de autor. În completarea tabelului, se pot marca acele elemente care sunt oferite de autor pentru a se distinge de cele adăugate de cititor.

Elevii pot completa tabelul individual sau în perechi sau în grupuri de 3-4. Nu se încurajează depărtarea de text, ci translatarea textului în imagini, sunete, percepție tactilă, emoții, impresii.

După activitate

Imediat după activitate, profesorul invită elevii să se gândească la strategie și la felul în care i-a invitat să „umple golurile” în textul scris de autor. După discuții, va concluziona că această activitate se poate realiza independent de fiecare dată când citim un pasaj în care autorul se străduiește să ne creeze o anumită stare prin prezentarea unor elemente ale spațiului poveștii/narațiunii.

Profesorul poate cere elevilor să deseneze imaginea creată prin completarea tabelului.

NOTE

Abordarea descrisă mai sus este nu doar o strategie de comprehensiune, ci se urmărește ca elevii să devină din ce în ce mai strategici în abordarea textelor descriptive. Pentru aceasta este nevoie să conștientizeze demersul folosit de profesor, să se implice metacognitiv.

SURSA

Programul „Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice”

Ce văd	Ce aud	Ce simt

Exemplificare pe un fragment din *Visul licuriciului* de Laura Pamfiloiu.

De la fereastra camerei lui se vedea toată pădurea. Stejarii bătrâni și mofturoși își scuturau crengile grele alungând vântul, iar plopii înalți salutau plini de respect trecerea câte unui vultur. Vedea și puiul de brad, vorbăreț și tare nerăbdător să se amestece în discuțiile brazilor mari. Pe vremea aceea, pădurile erau pline de vise. Creșteau nestingerite la umbra ciupercilor, uneori le găseai sub mușchiul moale de pe scoarța copacilor, iar în diminețile răcoroase de vară stăteau tolănite pe câte o frunză de nufăr.

Ce văd	Ce aud	Ce simt
<p>pădurea stejari bătrâni crengi mișcându-se plopi înalți legănându-se în vânt vulturi în zbor, deasupra coroanei pădurii brazi mici și mari ciuperci cu tulpină înaltă mușchi modelul de pe scoarța copacilor frunză de nufăr amestec de nuanțe de verde, maroniu, gri, alb-gălbui</p>	<p>pufăitul stejarilor mofturoși foșnet de frunze pocnituri de crengi uscate cronicănit de ciori triluri de păsări glasul copilăresc al bradului mic vocea groasă a brazilor mari</p>	<p>pământ reavăn miros de frunze mucegăite răcoare atingerea acelor de brad ceva jucăuș calm, relaxare atingerea razelor de soare care răzbat prin coroana copacilor aer curat ceva misterios, imbold să caut ceva ascuns anticipare plăcută</p>

HARTA SPAȚIULUI IMAGINAR

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Textul ce urmează a fi citit, caiet sau coală albă, creioane colorate, pixuri, carioca, liniare etc.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☒ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul împreună cu profesorul.

În timpul activității

Elevii au ca sarcină să deseneze o compoziție în care își imaginează cum arată un spațiu la care se face referire în textul citit (în text nu apare spațiul respectiv redat prin desen).

NOTE

Harta spațiului imaginar este un desen cu detalii/ simboluri vizuale, prin care cititorul redă spațiul pe care și-l imaginează legat de un anumit moment al narațiunii.

SURSA
InfinitEdu

Exemplu
Năsturel,
de Don
Freeman

HARTA TEXTULUI

PROBLEMA ȚINTITĂ

- Conștientizarea fonologică și fonemică
- Decodare
- Vocabular
- Fluență
- Comprehensiune

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Fișă cu un organizator grafic, caiet, creioane colorate, foarfecă, lipici.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☒ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul împreună cu profesorul.

În timpul activității

După ce au citit, elevii au ca sarcină să sintetizeze elementele importante ale textului: titlul, autorul, personajele, problema care a declanșat acțiunea, momentele acțiunii, deznodământul.

De exemplu, Fișa 1 reprezintă un exemplu de Hartă a textului pentru povestea *Licurici își caută amici*. Copiii o pot completa cu ajutorul imaginilor aflate sub linia continuă, pe care le decupează și le lipesc în căsuțele potrivite.

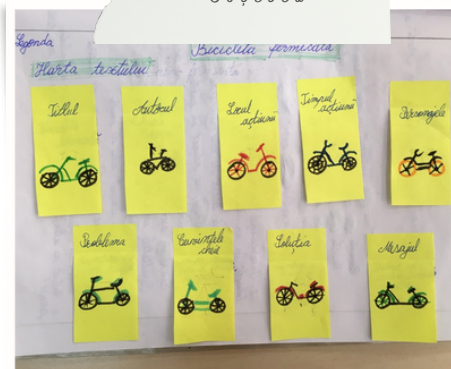
NOTE

Harta textului este un organizator grafic cu forme foarte diferite, în funcție de vârsta copiilor și de obiectivele urmărite.

SURSA

InfinitEdu

Exemplu
Bicicleta fermecat
de Mihaela
Coșescu

FIȘA 1 (EXEMPLU)

1. Titlul cărții

2. Autorul

3. Personajul

5. Rezolvarea problemei

4. Problema

INTEROGAREA AUTORULUI

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Textul ce urmează a fi citit

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Alegeți un pasaj pe care veți demonstra această strategie elevilor. Pasajul ar trebui să permită discuții profunde, la care elevii să poată contribui alături de dvs. Pentru început, folosiți un text literar/ ficțiune.

În timpul activității

Începeți prin a demonstra activitatea pentru elevi. Pentru aceasta, puteți recurge la gândirea cu voce tare (făcându-vă gândirea despre text transparentă în fața elevilor). Demonstrați gândirea asupra unor întrebări precum:

- Ce vrea oare să spună autorul aici?
- Ce imagine mintală vrea autorul să-mi creez despre această scenă? Ce anume din text mă ajută?
- Oare de ce acum ne spune acest lucru autorul? Ce mă face să cred asta?
- Oare de ce folosește autorul acest cuvânt / această expresie? Ce alt cuvânt/ expresie la fel de puternic(ă) ar fi putut folosi?
- Ce vrea autorul să simt față de acest personaj? Ce mă face să cred asta?

Pentru a exersa, expuneți în loc vizibil aceste întrebări (sau întrebări asemănătoare, dar similar de generale – nu particularizate pe text) sau oferiți fiecărui elev bilețele pe care ele sunt scrise.

Dacă lucrați cu toată clasa sau cu un grup, cereți-le elevilor să citească în perechi și să își adreseze, precum și să încere să răspundă la întrebări, chiar speculând despre intențiile autorului.

După activitate

După încheierea lecturii, puteți să le cereți elevilor să își imagineze că autorul e prezent și să formuleze întrebări. Aici răspunsurile pot fi mai speculative. Un elev cu imaginație bogată (sau dumneavoastră) poate juca rolul autorului, iar ceilalți îi pot adresa întrebări precum:

- Ce te-a determinat să scrii acest text/ poveste etc.?
- Cum ai ales locul și timpul? De ce acestea?
- Cum ai ales numele personajelor?
- Cum altfel te-ai mai gândit că ai putea încheia povestea? etc.

NOTE

În cazul acestei strategii, adresarea / formularea întrebărilor este cel puțin la fel de importantă ca formularea răspunsurilor. „Ce te face să crezi asta?” este o întrebare standard pe care e bine să o adresăm de fiecare dată când copiii dau răspunsuri la întrebările deschise.

Învățându-i pe copii să se gândească la autor și la intențiile sale le oferim sprijin pentru a înțelege textul, dar și pentru a înțelege ce opțiuni are, cum gândește și ce instrumente folosește un scriitor.

SURSA

Beck, I.L., & McKeown, M.G., Hamilton, R.L., & Kugan, L. (1997). Questioning the Author: An Approach for Enhancing Student Engagement with Text. Newark, DE: International Reading Association

REȚEAUA PERSONAJELOR

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Caiet sau coală albă,
creioane colorate
(pixuri, carioca,
liniare), foarfecă, lipici
etc.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☒ PP	☒ 2	☒ 5
☒ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul împreună cu profesorul.

În timpul activității

După ce au citit, copiii/ elevii au ca sarcină să realizeze un organizator grafic cu personajele care apar în text (opțional cu acțiunile lor, relațiile dintre ele sau caracteristicile acestora).

Pot desena sau face un colaj.

NOTE

Rețeaua personajelor este un organizator grafic ce poate conține desene, alte simboluri vizuale, cuvinte, linii, culori etc.

Exemplu
Vrăjitorul
din Oz, de
Frank Baum

LECTURĂ COLABORATIVĂ

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☐ Online
☐ Blended

RESURSE

Textul ce urmează a fi citit, scurte descrieri ale rolurilor.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☐ Individual
☐ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Discuții pregătitoare pentru lectură despre temă, scanarea textului de citit.

În timpul activității

În interiorul grupului, rolurile pe care le joacă elevii pot fi orientate spre sarcina de lucru, spre menținerea grupului sau spre ambele. Pentru că elevii trebuie să se deprindă cu ambele categorii, profesorul poate distribui roluri ca cele de mai jos. Se atrage atenția elevilor asupra fiecărui rol, pentru a-i face conștienți de necesitatea fiecăruia. Elevii trebuie să schimbe rolurile la fiecare activitate, scopul fiind acela ca, în timp, să le poată îndeplini pe toate. Rolurile se gândesc în funcție de sarcina pe care o are de îndeplinit grupul. Exemple de roluri:

- **Anticipatorul:** anticipează despre ce va fi vorba în paragraful / fragmentul ce urmează să fie citit;
- **Ascultătorul activ:** repetă sau reformulează ce au spus ceilalți membri ai grupului;
- **Cititorul:** citește materialele pentru grup;
- **Cronometrul:** monitorizează timpul astfel încât grupul să se încadreze cu rezolvarea tuturor sarcinilor în limitele stabilite;
- **Distribuitorul de materiale:** distribuie și adună materialele necesare grupului;
- **Graficianul:** realizează reprezentări grafice / schițe/ scheme pentru a facilita înțelegerea celor citite;
- **Interogatorul:** adresează întrebări membrilor grupului pentru a verifica înțelegerea celor citite;
- **Iscoada:** caută informațiile necesare la alte grupuri sau uneori la profesor;
- **Încurajatorul:** menține atmosfera de încredere în posibilitățile grupului de a rezolva sarcinile;

Peisagistul: descrie spațiul / locul în care se întâmplă acțiunea;

Raportorul: trage concluziile în urma discuțiilor în grup și raportează la toată clasa;

Responsabilul personajelor: descrie, caracterizează, analizează personajele;

Rezumatorul: rezumă un paragraf sau un fragment citit;

Verificatorul: verifică dacă toată lumea a înțeles sarcina și că membrii grupului se concentrează pe sarcină.

După caz și funcție de natura/ tipul textului citit, se pot gândi și alte roluri. De exemplu, poate exista un **revoluționar**, care să sugereze o alternativă la soluția grupului.

După activitate

După parcurgerea activității de grup, profesorul invită elevii la reflecție atât asupra procesului, cât și asupra textului citit:

- Cum v-ați simțit în cursul activității de grup?
- Care este cel mai important lucru pe care l-ați învățat despre colaborarea voastră/ rolul vostru?
- Care este cel mai important lucru pe care l-ați învățat din text?
- Care este mesajul principal al autorului? etc.

NOTE

În cazul acestei strategii, accentul cade pe dezvoltarea competențelor de colaborare. Învățare prin cooperare nu are întotdeauna ca obiect doar citirea / comprehensiunea/ reflecția asupra celor citite. Sarcina grupelor poate necesita creativitate sau aplicarea celor învățate în lecțiile precedente.

SURSA

Adaptare după Învățarea prin cooperare, Programul „Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice”

JURNAL CU DUBLĂ INTRARE

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Fișă cu textul așezat astfel încât să existe o coloană liberă pentru notițe.

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☒ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☐ Max 8
☐ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se poate citi textul cu voce tare, dar fără a se comenta/ discuta/ interpreta.

În timpul activității

Elevii (re)citesc textul independent și subliniază cu creionul pasaje din text care le-au atras atenția și le-au plăcut sau nu, deoarece le-au amintit de o experiență personală sau din alte motive. În spațiul liber aflat în dreapta sau în stânga textului vor comenta pe scurt ideile selectate, precizând: de ce le-au ales, la ce i-au dus cu gândul, ce au simțit când le-au citit, dacă sunt de acord sau nu cu opinia, viziunea, soluțiile scriitorului etc. Comentariile se pot face și cu simboluri vizuale.

După activitate

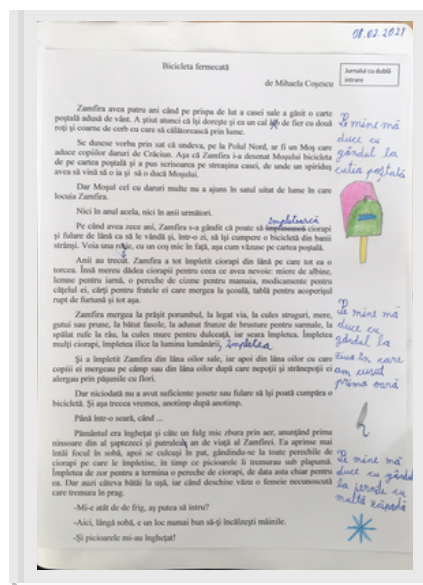
Copiii pot împărtăși colegilor comentariile notate pe marginea textului. Se poate lucra în perechi. Perechile compară consemnările în jurnal și discută asemănări și deosebiri.

NOTE

Prin folosirea Jurnalului cu dublă intrare copiii stabilesc o legătură strânsă între text și experiența lor (reflectează la aceste aspecte) și își dezvoltă abilitățile de interpretare.

SURSĂ

Provocarea lecturii, Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris, EDP 2013

SISTEMUL INTERACTIV DE NOTARE PENTRU EFICIENTIZAREA LECTURII ȘI GÂNDIRII (SINELG)

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Fișă cu textul ce urmează a fi citit sau cartea personală pe care se pot face notări, creion, tabelul SINELG - opțional

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Acest demers este potrivit pentru lectura textelor informative.

Se fac activități specifice prelecturii și care au legătură cu textul ce urmează a fi citit.

În timpul activității

Elevii citesc independent un text, cu creionul în mână. Pe măsură ce citesc, pun coduri pe marginea textului astfel:

- cunoștințe confirmate de text V
- cunoștințe infirmate/ contrazise de text –
- cunoștințe noi, neîntâlnite până acum +
- cunoștințe confuze, care merită să fie cercetate ?

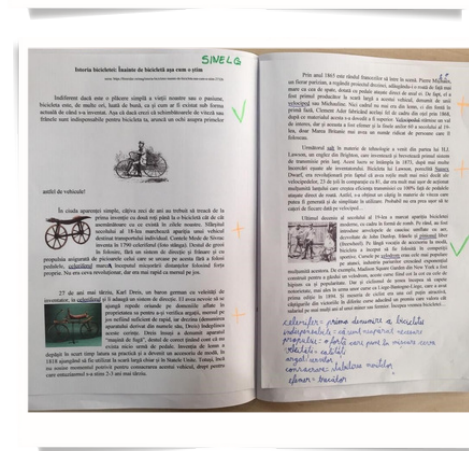
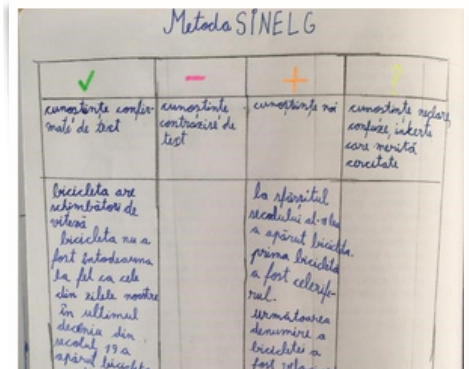
După citirea textului, se citesc pasajele notate de copii (prin sondaj). Se notează întrebările, respectiv cunoștințele confuze, care merită să fie cercetate, pentru a le lămurii. Se discută textul.

NOTE

Se poate folosi și tabelul de mai jos, în care elevii scriu pasajele selectate în funcție de sistemul de simboluri agreeat, în timp ce citesc sau sintetizează cele însemnate, după citirea textului integral.

SURSA

Provocarea lecturii, Ghid metodologic pentru dezvoltarea competenței de receptare a mesajului scris, EDP 2013

FIŞA 1

--	--	--	--

RELAȚIA ÎNTREBARE - RĂSPUNS

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Fișă cu textul ce urmează a fi citit sau cartea personală
Foaie de Flipchart

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☒ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☒ Individual
☒ Max 8
☐ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se citește textul în moduri variate, cu voce tare sau în gând.

În timpul activității

În urma citirii textului, pentru a-și adânci înțelegerea textului, elevii vor formula patru tipuri diferite de întrebări pe care le vor nota în patru cadrane ale unui tabel (împărțit ca în fig. 1) astfel:

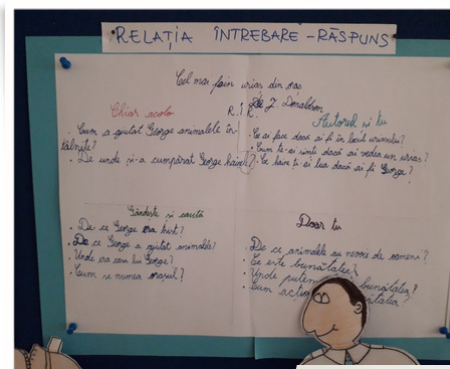
ÎN TEXT	ÎN CAPUL TĂU
CHIAR ACOLO La aceste tipuri de întrebări se vor găsi răspunsurile integral în textul lecturat – cel care răspunde trebuie doar să le localizeze. Pentru cei care întâmpină dificultăți în înțelegerea textului citit, și aceste întrebări ușoare pot prezenta o provocare.	AUTORUL ȘI TU Aceste întrebări se bazează pe informații oferite în text, dar cititorii trebuie să lege acele informații de experiența lor proprie. Deși răspunsurile nu apar în text, cititorii trebuie să citească textul și să-l interpreteze pentru a putea răspunde la ele, trebuie deci să proceseze conținutul ideatic al textului.
GÂNDEȘTE ȘI CAUTĂ Pentru a formula răspunsuri la aceste tipuri de întrebări, se vor combina informații oferite în mai multe locuri în text. Bazându-se în principal pe informațiile conținute de text, cititorii trebuie să conecteze două sau mai multe idei prezente câteodată chiar în propoziții adiacente.	DOAR TU Aceste tipuri de întrebări de fapt nu necesită citirea textului, deoarece se poate răspunde la ele și dacă nu s-ar fi luat la cunoștință conținutul ideatic al textului. Pentru a răspunde, cititorii trebuie să facă apel la cunoștințele și experiențele lor de viață legate de temă.

NOTE

Strategia are avantajul că îi obligă pe elevi să se gândească la întrebări și dincolo de limitele textului. La formularea întrebărilor elevii pot lucra în grupe. Grupele pot face schimb de întrebări pentru ca cei din altă grupă să răspundă la întrebările oferite.

SURSA

Question-answer relationship, Raphael și Au, 2005; Sursă traducere ALDSGC

Exemplu de RIR

ROL – AUDITORIU – FORMAT – TEMĂ (RAFT)

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare și fonetică	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

- Față în față
- Online
- Blended

RESURSE

Materiale pentru scriere

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

- Individual
- Max 8
- Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Se începe cu un brainstorming de grup. După ce s-a stabilit tema (de exemplu, O zi în lumea insectelor), se stabilesc rolurile, adică cei care pot să scrie despre temă – persoane sau obiecte, animale personificate. Tot prin brainstorming se face o listă de persoane care ar putea fi destinatarii textelor scrise, ca apoi, în funcție de aceștia, să se stabilească formele textelor care se vor construi.

În timpul activității

Implicați elevii în inventarierea tuturor „persoanelor” care pot scrie despre acest subiect. Ar putea scrie un profesor, un cercetător, un elev, un blogger, un gândac etc. Scrieți aceste persoane în prima coloană (Rol). Acum identificați, împreună cu elevii, auditoriul (destinatarii mesajelor); cu alte cuvinte, cui s-ar putea adresa aceste „persoane” care ar scrie despre insecte. De exemplu: cercetătorul s-ar putea adresa unui public general (nu doar altor cercetători); elevul s-ar putea adresa colegilor; bloggerul unui public de cititori. Treceți aceste categorii în a doua coloană. În sfârșit, gândiți-vă la forma pe care ar trebui să o aibă textul scris. De exemplu: o scrisoare oficială, pagină dintr-un jurnal personal, o reflecție personală, un afiș, o petiție atribuită gândacului etc. Dacă am face un tabel organizatoric, el ar putea arăta așa:

TEMA O ZI ÎN LUMEA INSECTELOR

<i>Roluri asumate de emițător</i>	<i>Auditoriu (destinatar)</i>	<i>Forme</i>
Biolog	specialiști	email
Blogger	public larg	știre interviu
Scriitor	sieși	jurnal personal povestire
Elevi implicați într-un proiect	alți copii	fișă de observare
Un gândac	copiilor	afiș „Salvati insectele”

Elevii se vor grupa. Fiecare grupă va alege (sau i se va atribui) un rol, un auditoriu și o formă dintre cele propuse și va scrie/ schița un scurt text în funcție de opțiunile făcute.

În funcție de scopurile urmărite, se poate pune accentul în activitatea de scriere pe varietatea formelor mesajului scris, pe co-prezență, alături de limbajul scris, a altor tipuri de mesaje (imagini); pe rolurile asumate – acestea pot fi lăsate la libera alegere sau pot fi impuse de către profesor.

După activitate

Puteți invita în Scaunul autorului reprezentanți ai grupelor care să prezinta lucrările, urmate de discuții și feedback.

◆◆ NOTE

La sfârșit, se pot „publica” toate materialele afișându-le pe perete.

Ca extindere, elevii pot răspunde în scris la mesajele primite de la alte grupuri, intrând în rolul destinatarilor inițiali.

◆◆ SURSĂ

Ghid Atelierul de scriere, Steele, Meredith & Temple, Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice

PRINTR-O MASCĂ - ATELIER DE SCRIERE

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare și fonetică	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☒ Blended

RESURSE

Măști (opțional)

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☐ Individual
☐ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

Înainte de activitate

Începeți o discuție despre ceea ce știu elevii despre o poveste clasică, de exemplu despre „Cei trei purceluși”. Puneți-i să scrie o listă în jurnalul lor cu lucrurile pe care le știu și să le împărtășească unui coleg.

În timpul activității

1. Citiți/Urmăriți *Povestea adevărată a celor trei purceluși*.
2. Conduceți discuția asupra a ceea ce au gândit sau simțit personajele din poveste, adică purcelușii - fiecare în parte - sau lupul.
3. Puneți-i pe elevi să se gândească despre ce personaj ar dori să scrie, să discute cu un coleg și să spună ce au decis.
4. Arătați elevilor exemple de scriere dintr-o perspectivă diferită: *Cum ai privi totul dacă ai purta masca personajului?*
5. Acordați elevilor aproximativ 20 de minute pentru a rescrie un fragment din poveste din perspectiva unui alt personaj, apoi cereți să împărtășească cu un partener ceea ce au scris.
6. Reveniți împreună ca grup și oferiți elevilor oportunități de a împărtăși cu întreaga clasă (de exemplu, din Scaunul autorului).

După activitate

Desene și discuții despre cum s-au simțit purtând masca unui personaj.

NOTE ȘI SURSĂ

Puteți începe astfel de activități imaginându-vă că sunteți un munte, un copac, un motan. Folosiți măștile decorate de copii pentru a intra în rol. Măștile se pot pregăti / finaliza la AVAP.

Joann Portalupi, Ralph Fletcher, Craft Lesson

ACTIVITATEA DIRIJATĂ DE LECTURĂ

PROBLEMA ȚINTITĂ

☐ Conștientizarea fonologică și fonemică	☐ Fluență
☐ Decodare și fonetică	☒ Comprehensiune
☐ Vocabular	

MOD DE LIVRARE

☒ Față în față
☒ Online
☐ Blended

RESURSE

Exemplare din textul fragmentat pentru fiecare elev

NIVEL DE LITERAȚIE

☐ Emergent	☐ 1	☒ 4
☐ PP	☐ 2	☒ 5
☐ 0	☒ 3	☒ 6

MOD DE LUCRU

☐ Individual
☐ Max 8
☒ Peste 8

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII

[Explicație video](#)

[Demonstrație video](#)

Înainte de activitate

Se împarte textul, care poate fi narativ sau informațional, în 4-5 fragmente logice. Pregătim câte o întrebare / sarcină pentru fiecare fragment. Sarcinile sau întrebările se vor referi la cele mai importante aspecte ale fragmentului în ordinea în care acestea apar în text.

Citirea pe fragmente cu ghidarea comprehensiunii va fi precedată de o activitate de previzualizare a textului (nu citirea sa), de formulare de anticipări, de exemplu prin arătarea unor ilustrații din text și/sau oferirea unor termeni cheie din textul ce urmează a fi citit.

În timpul activității

Adresăm întrebările/ dăm sarcinile înainte de citirea fragmentului relevant în care se poate afla răspunsul. Pentru un text narativ, câteva exemple de cerințe ar putea fi, pe fragmente diferite:

- Citiți pentru a afla cine este personajul principal, unde și când are loc întâmplarea.
- Citiți mai departe pentru a afla care este problema cu care se confruntă personajul principal.
- Citiți mai departe pentru a afla ce face personajul pentru a rezolva problema.

Cereți-le să citească în liniște înainte de a răspunde. După ce termină de citit câte un fragment, implicați-i într-o discuție pe marginea fragmentului. Le puteți cere să recitească pasajul care vine în sprijinul răspunsului lor cu voce tare.

După activitate

Puteți să-i stimulați pe elevi ca după lectură să completeze un jurnal, de exemplu Jurnalul cu scLipici.

NOTE

Pentru abordarea unui text informativ se impune adaptarea întrebărilor. Demersul rămâne însă același: citirea în gând a fiecărui fragment este precedată de întrebări și urmată de discuții. Întrebările profesorului dirijează atenția elevilor spre aspecte importante ale textului; ei parcurg textul cu scopul de a afla răspunsul la întrebare, iar apoi discută răspunsul.

Prin folosire repetată a metodei, elevii vor învăța stabilirea unor scopuri proprii pentru lectură.

SURSA

Gunning,T (2002) Creating Literacy Instruction for All Children

